

waterschap
**Hollandse
Delta**

VV-info

Bestuurlijke informatiebrief aan de Verenigde Vergadering van waterschap Hollandse Delta

Nummer: 2025-15

Datum: 15 juli 2025

Onderwerp: Vervolg bomenrij Volkerak na afwijzing ontheffingsaanvraag

Aanleiding

In oktober 2022 ontving u de bestuurlijke informatiebrief over de stand van zaken rondom de bomenrij Volkerak in de Anna Wilhelminapolder op Oostflakkee. Daarin schreven wij over de opgetreden ecologische val voor vleermuizen en vogels. Deze was ontstaan door het in gebruik nemen in 2021 van de 8 windmolens (exploitant Kallista) langs 3 km van deze bomenrij van Canadese populieren. Ecologische val: vleermuizen worden aangetrokken door insecten in de luwte achter de bomen, maar juist daar draaien de wieken van de windmolens die de vleermuizen dodelijk raken of worden geplet door het luchtdrukverschil.

Ontheffingsaanvraag

Om de ecologische val zo veel als mogelijk te verminderen, heeft het waterschap in augustus 2022 een ontheffingsaanvraag (i.h.k.v. de Wet natuurbescherming) ingediend bij de Omgevingsdienst Haaglanden (Omgevingsdienst) om bomen gefaseerd te kappen en te herplanten. In het jaar voorafgaand aan het indienen is intensief contact en afstemming geweest met Kallista (exploitant van de windmolens) en de Omgevingsdienst. Gezamenlijk is daarna het mitigatieplan opgesteld, wat de basis was voor de ontheffing. Hierin is de balans gezocht tussen:

- het kappen van de bomen en terug planten van een enkele rij bomen;
- het opheffen of tenminste z.s.m. beperken van de ecologische val;
- het terugdringen van de beperking van het aantal draaiuren van de windmolens.

Kap en herplant zou gefaseerd plaatsvinden in een periode van ongeveer 30 jaar. Hierbij werd gezorgd voor vervangende nest- en paarruimtes voor vleermuizen en werd het foerageergebied voor de vleermuizen en vogels zo veel als mogelijk gecompenseerd. Om de ecologische val te verminderen, zou begonnen worden met het kappen van de bomen in vakken van ruim 200 meter per windmolen.

Behandeling ontheffingsaanvraag

Na het indienen in 2022 wachtte de aanvraag bijna een jaar bij de Omgevingsdienst op behandeling. In juni 2023 kwam de behandeling van het dossier in een stroomversnelling. Meerdere dossiers binnen de provincie van windmolens in de nabijheid van bomen moesten worden behandeld. Ontbrekende stukken zijn door het waterschap aangeleverd en de ontheffingsaanvraag werd aangepast aan de concept-vergunning die was opgesteld.

In november 2023 werden we telefonisch op de hoogte gebracht dat de Omgevingsdienst de ontheffingsaanvraag zou afwijzen. Dit kwam als een verrassing, gezien de 3 jaren dat we als 3 partijen samen hadden gezocht naar een oplossing om de ecologische val tenminste zo veel als mogelijk te verminderen.

Het duurde uiteindelijk tot 27 december 2024 dat we de schriftelijke afwijzing van de Omgevingsdienst met uitgebreide motivatie ontvingen. Reden is dat zij er geen vertrouwen in heeft dat de ecologische val daadwerkelijk wordt opgeheven.

In een nadere toelichting werd aangegeven door de Omgevingsdienst dat er eigenlijk maar één mogelijkheid is. Het complete gebied van 3 km naar elders verplaatsen waarbij het waterschap moet

aantonen dat de migratieroute, het foerageergebied en de verblijfplaatsen van vleermuizen volledig worden gecompenseerd.

Hoe nu verder

In onze vergadering van 13 mei jl. hebben we als college gesproken over welke continuering gewenst is op dit dossier. Hierbij speelde ook een aantal inzichten vanuit de stakeholders een belangrijke rol:

- Waterschap: duurzaam in stand houden van de bomenrij door gefaseerde kap en herplant;
- Omgevingsdienst: wijst ingediende werkwijze af en adviseert het complete gebied 1:1 te vervangen;
- Kallista: wil graag meer draaiuren (nu verlies van 10%);
- Aangrenzende perceeleigenaren: zien de bomen het liefst verdwijnen vanwege de overlast van vallende takken en schaduwwerking;
- Omgeving: bewoners zien liever bomen dan windmolens;
- Natuurverenigingen: willen de unieke locatie voor vleermuizen graag behouden.

Duidelijk is geworden dat wij geen invulling kunnen geven aan het 1:1 vervangen van het gehele gebied, zoals aangedragen door de Omgevingsdienst als enige echte oplossing. De unieke plek van windluwte langs het (voedselrijke) Volkerak is niet opnieuw elders te creëren. De dijk staat immers vol met bomen en op diverse plekken windmolens. Voor elke boom die gekapt wordt, moet 100% compensatie worden gevonden. Gedeeltelijke verstoring van de verblijfplaatsen wordt ook niet toegestaan. Daarmee is er in feite geen andere mogelijkheid dan de huidige bomenrij in stand te houden. Dit sluit aan bij eerdere besluitvorming door ons college in 2020 waarbij we 'de bomenrij duurzaam in stand houden'.

Duurzaam in stand houden

Duurzaam in stand houden betekent dat we niet specifiek iets doen aan de ecologische val. We vervangen onveilige bomen voor nieuwe bomen en maken gebruik van meerdere boomsoorten voor een bredere biodiversiteit. Kortom; het vigerende beleid voor bomenrijen zoals dat is vastgelegd in ons tactisch kader bomen, bosplantsoenen, houtwallen en hagen. De aangebrachte vleermuiskasten in de 3 km bomenrij zonder windmolens vervangen we wanneer dat nodig is. Het vleermuisvriendelijk snoeien van de volledige bomenrij (6 km) laten we achterwege. Zo voorkomen we een verdere toename van vleermuizen en daarmee potentiële slachtoffers.

Gevolg hiervan is wel dat Kallista niet meer draaiuren krijgt en mogelijk verdere stilstand krijgt voorgeschreven van de handhavende omgevingsdienst (Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid).

Vervolproces

Na het verschijnen van deze BIB wordt Kallista door de heemraad Wegen en groen op de hoogte gebracht van onze continuering op dit dossier. Verder worden de hierboven genoemde externe stakeholders door ons geïnformeerd evenals de gemeente Goeree-Overflakkee.